

# *Klinghammer István köszöntése*

---

*Vannak helyzetek, melyekben fáradtságunk jutalma azon meggyőződés,  
hogy kötelességünket teljesítettük. (Eötvös Loránd)*

Egy tudományegyetem rektora, a térképészet-tudomány profeszszora, az MTA-tagja, egy ízig-vérig egyetemi ember, akit köszönünk. Hosszú-hosszú évekig dolgoztunk együtt, különféle egyetemi és kari megbízatások folyamán Klinghammer Istvánnal, akinek meghatározó szerepe volt és van a mai ELTE kialakításában. Olyan ember Ő, aki az egyetemi és a kari érdekeket – sokszor igen nehéz belső és külső hatások ellenében is – következetesen, de végső soron mindig az ELTE érdekében tudta összehangolni. A Bölcsészettudományi Kar dékánjaként több ciklusú szolgálatom alatt, professzor úr rektorhelyettesége (1997–2000) és rektor-sága (2000–2006) idején kellett olyan döntéseket meghoznunk, amelyek előkészítése, végrehajtása nem mindig volt népszerű az egyetemi polgárság számára. Politikai változások, kormányváltások, sok esetben rövid életű jogszabályi kötelezettségek – tandíj bevezetése, felsőoktatási intézmények integrációja – végrehajtása közepette kellett a tudományegyetem rangját, a Magna Carta alapeszméit, a tudományosság és a gyakorlati képzés egységét, a doktori iskolák magas színvonalát, egy kutató egyetemi struktúrát megőrizni. Ha valakinek, akkor Klinghammer Istvánnak fontos volt az egyetem egysége, fejlesztése, az infrastrukturális beruházások indítása és befejezése. És itt nemcsak a mai Természettudományi Kar, Informatikai Kar épületeinek a 21. századhoz méltó

megtervezéséről és az építkezések menedzseléséről van szó, hanem gyakran – első pillanatban látszólag fájdalmas – olyan döntések meghozataláról, amelyek a 2011-es véglegesnek mondható ELTE-kép kialakításához vezettek.

A Rekonstrukciós Bizottság vezetőjeként rektor úr támogatására, a bizottság munkájában aktív közreműködésére mindig számíthattam. A szinte hetenkénti ülésezések, a négyzethálós papírokra a TTK megtervezése, az időközben jelentős tényezőkké előlépett BTK és annak Szociológiai, Pszichológiai, Történeti Intézeteinek elhelyezése, a piarista rend székházának miniszteri utasításra, az egyházi kárpótlás keretében történő visszaadása, a Trefort-kert mai arculatának megteremtése óriási egyeztetési, konfliktusokat kerülő tárgyalásokat igényeltek az akkori rektorhelyettestől, illetve rektortól. És mindehhez társult egy következetes optimizmus, hinni tudás és akarás az ELTE pozícióját és jövőjét illetően, egy humanista, tárgyalópartnereit tisztelő, megértő és az UNIVERSITAS eszméjét képviselni tudó emberi tartás, a „mindenkit meghallgató”, minden javaslatban, de ellenállásban is pozitívat látó és azt kiemelő retorikai stílus. Volt rektorunk egyetemvezetői munkáját ugyancsak szolgálatnak tekintette, hiszen ezen az egyetemen tanult, itt vált tudóssá, és itteni tapasztalatait hasznosította közéleti szerepléseiben. A 20. és 21. század fordulója bizony rengeteg meglepetést tartogatott. Néhány év alatt kellett végrehajtani olyan reformokat, amelyek máskor egy évtizedig is eltartottak volna, s alkalmazkodni kellett a változásokhoz úgy, hogy emberi, egyetemi, professzori, s később akadémikusi vagy gazdasági tanácsi elnöki tartását megőrizhesse, tiszteletben tartsa professzor társai és az egyetem autonómiáját, de eleget tehessen a közigazgatási, társadalmi elvárás-

soknak. Ezt a habitusát érvényesítette a Magyar Rektori Konferencia elnökeként, a Béta Kör megalapításakor vagy – amikor ez még lehetséges volt – banki támogatással ösztöndíjak alapításakor.

Az utóbbi 10–11 esztendő felsőoktatás-politikai kérdéseiben is szuverén, az egyetem érdekeit szem előtt tartó véleményét tette közzé.

Számomra nagy öröm volt, hogy az ELTE-n és az MTA-n ellátott feladatai mellett elvállalta a Budapesti Andrassy Gyula Német Nyelvű Egyetem fenntartói kuratórium elnöki tisztségét. Elnöki tiszttét úgy formálta, nemzetközi, főleg német nyelvterületi kapcsolatait úgy hasznosította, hogy az Andrassy Egyetem rangos magyarországi felsőoktatási intézményként végezhesse oktató, kutató munkáját.

Klinghammer István számára fontos, éltető elem az egyetemi „közjóért” való tevékenység. Ki merem mondani, hogy minden lépéséből, megnyilvánulásából az tűnik ki, hogy szereti az egyetemét, hiszen Trefort Ágoston szavait idézve, ő is úgy érezte, hogy tartozik az egyetemnek, mert itt hallotta először „a tudomány igéjét”, itt kapta meg azokat az eszközöket, amelyekkel „a tudomány mezejét művelni” tudja, és itt teljesíti azon „kötelességeit”, amelyek egy tudós professzor habitusának alapjait képezik.

Boldog 70. születésnapot és további gazdag életpályát kívánok szívből jövő barátsággal és szeretettel.

*Manfierz Károly*